

ארה"ב — מביירות לירושלים

הרגע בו פוצצו החיוביאללה את מטה המא"רנס בביירות ורצחו למעלה מ-200 חיילים אמריקאים, נסלל התוואי לנסיגה אמריקאית, מהירה, אלגנטית ודיסקרטית. שילטון הטרור בלבנון, שהביא לרצח הקולונל ויליאם היגנס וחטיפת בני ערובה אחרים, מיהר למלא את החלל שנותר.

מפולת

עכשיו מכוונת ארה"ב את מאמציה "סצה"ל יפנה את יהודה שומרון וחבל עזה לקראת עריכת הבחירות שהבטיח שמיר — מה שיוביל להשתלטות הטרור של אש"ף בליבה של ישראל. ארה"ב עיקבית במדיניות הנסיגה — בביירות, כמו גם מירושלים.

כמובן שאין לבוא בטענות רק לארה"ב. לישראל היתה תרומה נכבדה בגיבוש המדיניות האמריקאית. לא רק של אייכניה לטרור אלא של מילחמה בו: הפצצת לוב וירוס מטוסו של אברעבאס תחת ממשלת ריגן, היו פירפורים אחרונים של מדיניות בריאה וצודקת זו. אך ברגע שישאל עצמה הכינה שאין היא יותר מדינת-מבצע? אנטבה, אלא מנהלת מו"מ עם אירגוני טרור מחיוביאללה ועד אש"ף — לא ניתן לצפות מארה"ב שתהיה יותר אדוקה בעניין זה ממנה. מכיוון שישאל איפשהו לטרור של אש"ף להשתולל ב"שטחים" ב-87'88 מבלי למצוא לו תשובה מיקצועית-צבאית — ורובין וא' לופיו הוריעו שיש לכך "פיתרון מדיני" — הקדימה אותם ארה"ב ונכנסה לדיאלוג ולי-מו"מ עם המפקדה העליונה של טרור אש"ף בתוניסיה.

ברגע בו הציעו רבין ושמיר את תוכנית הבחירות לפלסטינים — היה זה פרס נוסף לטרור והידרדרות במסלול הכניעה לו שמיר בילה ארה"ב בתוניסיה. שום הצהרות של הפתח או של אש"ף, ויהיו בהן, כפי שארע השבוע, האיומים המפורשים ביותר לקיומה של ישראל — לא יעצרו את המרוץ הזה. להיפך, וושינגטון תמך תסייע עתה לאש"ף "להסביר" ל"לשף" את הצהרותיו — העיקר שישאל תשלם את המחיר. מה עוד שמחנה השלום הישראלי — שאפילו את השלום עם ישראל לא הביא — התרחב ומקיף עתה ויר-תורים נוספים של צמרת מיפלגת העבודה בישיבתה בשבוע שעבר.

רק דרך אחת נותרה והיא עדיין אפשרית, לעצור את המפולת הנוראה. שישאל תחזור ותמלא בתוכן ממשי את הודעותיה של וושינגטון כי היא "מדינה סובריינית", שת-

של ארה"ב. אבל גם את הצהרותיו אלה מסר רק לאחר שקיבל לכך לפחות אישור אילם של וושינגטון.

זהו בדיוק אותו מישחק ציני שליווה את העיסקה של ישראל עם מחבלים שיעים בקיץ 1985. אז הוריעה ממשלת ריגן שלא תנהל

גידעם בייקר

ישראל תשלם את המחיר האמריקאי

עימם מו"מ לשחרור חטופי מטוסי טי.וו.איי לביירות. אבל בצינורות החשאיים ביקשה ועודרה ארה"ב את יצחק רבין לבצע את העיסקה של שחרור למעלה מ-500 מחבלים שיעים — ואמנם תמורתם נשלחו לחופשי בני הערובה.

ניצחון הטרור

יצחק רבין עצמו שכיהן כראש-ממשלה הבין את הסכנה לקיומה של ישראל מכיניעה לאש"ף או לכל אירגון טרור שהוא. לכן רגז רבין באחד ממפגשיו עם מזכיר המדינה דאז הנרי קיסינג'ר, כאשר התברר לו ששליחי ארה"ב מקיימים מגעים חשאיים עם אש"ף. לכן תבע רבין — וגם קיבל, התחייבות אמריקאית שלא לקיים מו"מ עם אירגון הטרור.

ישראל שילמה מחיר יקר עבור מדיניות מוצדקת זו. רי להזכיר את התלמידים שנהרגו בבית-הספר חומת-העלות ב-1974 כשישראל סירבה לרשימות חוטפיהם הפלסטינים — ופרצה לבית-הספר כדי לשחררם.

אבל הכירוסם במדיניות ברזל זו החל כבר בעת כהונת ממשלתו הראשונה של מנחם בגין. היה זה שר הביטחון דאז, עוז וייצמן — יהיה כבר מוכר בגלוי כמי שמייחל להיפגש עם יאסר ערפאת — אשר או ניהל מו"מ עם אש"ף לשחרורם של חיילים ישראלים. מה שהתחיל בקטן הפך לכרוך שלג שאחד משרי איו היה עיסקת חיילי צה"ל תמורת שחרורם, בידי רבין, של למעלה מאלף מחבלים. מאז — חלקם כבר נעצרו מחדש בפעולות טרור כולל בדבר הקרוי "אינתיפאדה".

ארה"ב עצמה ברהה ונמלטה מפני הטרור. לאחר שעודרה ודחפה את ישראל לצאת מביירות, חשבה וושינגטון שחיילי המארינס שלה יבטיחו לה את מעמדה שם. אולם מן

עזר וייצמן

כדור השלם של ש'חרור המחבלים

מה שקורה במיקרו עם החיוביאללה מתרחש במאקרו עם אש"ף. מאז המיבצע המוצ'לח של צה"ל ללכידת שיח' עוביד חזרו פעמים רבות דוברי וושינגטון והרגישו "ישראל היא מדינה ריבונית", "ישראל היא מדינה עצמאית". דומה שמוה שנים רבות לא שמענו הצהרות עצמאות כאלה לגבי מדינת ישראל, שיצא דווקא מוושינגטון ולא מירושלים.

ההצהרות הללו היו בניגוד מוחלט לדרך בה מתייחסת וושינגטון לישראל. לא רק שהיא רואה בישראל מדינה וואסאלית הנש"מעת לפקודותיה. אלא שבשנות ממשלת ה-

דן מרידור

שימחה מוקדמת

אחדות הלאומית ומאז ימיו הראשונים של יצחק שמיר כראש-ממשלה זה היה המצב הלכה למעשה. חלפו הימים של מנחם בגין הגדול, שנוף בשגריר סמואל לואיס שישאל אינה מדינת כננות.

מזה כמה שנים טובות התרגלה וושינגטון שהממשלה בירושלים עושה פחות או יותר מה שאומרים לה. כל סטייה מנורמה מקפיצה את הממשל. כמיוחד כשיושבים שם שני הטקסאנים הנכבדים, ידידים בנפש, הנשיא ג'ורג' בוש ומזכיר המדינה ג'ים בייקר.

מישחק ציני

התגובות הספונטאניות של השניים היו ביקורתיות לגבי ישראל למחרת לכידת השיח' עוביד. אליהם הצטרף כפורמבי בגיני חסר תקדים רוברט דול, בהבעת פנים של סלידה מלאה. משה ג'ורג' בוש השמיע בעליפה לעיתונאים — השמיע בייקר למשה ארנס בשיחת טלפון: מדוע הפתיעה ישראל את הממשל, וכיצד זה לא תיאמה את ה-מיבצע מראש. ארנס מיהר להתקפל וככר באותה שיחה הבטיח לביקר ש"יותר מאוחר" תתן משכר בניה הערובה, ישבו הישראלים עם האמריקאים וידונו בשאלת "התיאום המיבצעי".

לא ניתן להסביר את התגובה האמריקאית הראשונית החריפה הו לגבי מיבצע צבאי ישראלי מזהיר ככל שהיה — אבל מוגבל וקטן בסך-הכל, מבלי להבין שארה"ב רוצה שישאל תעשה בדיוק מה שאומרים לה.

ההדעות החגיגיות מוושינגטון נבעו מצור רך ריגעי, כדי להוריע לאירגוני הטרור שאין לארה"ב כל חלק בלכידת שיח' עוביד, ולחסוך ממנה פעולת-תגמול. שנית — וזה עתה העיקר — שישאל תנהל מו"מ עם חיוביאללה ותשלם את המחיר גם תמורת שחרור בני הערובה האמריקאים, מבלי שארה"ב תהיה מעורבת. יותר מזה — שתוכל להמשיך ולהצהיר שמדיניותה היא שלילת כל מו"מ שכזה. רבין נחלץ במהירות בעצמו לסוכך על הצגה זו ולהרגיש את השוני במדיניות שתי המדינות כדי להגן על כבודה

ארה"ב אינה מנהלת מו"מ עם אירגוני הטרור. היא פשוט נכנעת להם. אם אין מישוה אחר שיעשה לה את העבודה — היא עושה זאת בעצמה. ואם יש — היא מסתרת מאחורי גבו.

עם אש"ף מנהלת וושינגטון רומאן לוהט למתחילים. עם החיוביאללה משאירה ארה"ב לישראל לנהל את המו"מ, ובכל מקרה לשלם את המחיר כבוא היום — גם תמורת שחרור בניה הערובה האמריקאים.

אמנם, עשרה משערת ראשו של שבוי יש-ראלי אחד כמו סרן רון ארד, שווה יותר מכל הוקנים של אפילו אלף חיוביאללות בכלא הישראלי. שחרורם של אלף תמורתו חיב כמובן לעורר את הוויכוח עד כמה זה עלול לעלות בחייהם או בשבבים של ישראלים אחרים. יחד עם זאת כשממשלת ישראל אינה מסוגלת למצוא דרך אחת — הרי זה הכרח בלייגונה. כתנאי אחר: שאין זה הופך להש-

הנווט רון ארד

שערה מראשו שווה אלף חיוביאללות

קפת עולם. לגישה של "אין ברירה". לכניעה לאירגוני טרור — כדרך מדינית.

מה שמתרחש עתה הוא בדיוק זה. בשעה שישאל מוכנה לנהל מו"מ עם החיוביאללה ברמה מקומית — של חילופי שבויים, מג' הלת ארה"ב מו"מ עם אש"ף ברמה הלאומית — כלומר לסלילת הדרך להקמתה של מדי-נה פלסטינית בליבה של ארץ ישראל. כשני המישורים מצפים אירגוני הטרור לכופר ה-מתאים תמורת סחנותם. מה שישאל מוכנה לעשות בקנה מידה קמעונאי, עושה ארה"ב כמ"מ סיסטמאי.

המשותף לשתי המדינות הוא ניסיון ההר-נאה בקנה מידה לאומי ובנילאומי. ארה"ב מודיעה שבניגוד לישראל — לא תנהל מו"מ עם אירגוני טרור. והיא מנהלת מו"מ עם אש"ף. ואילו ישראל מודיעה שלא תנהל מו"מ עם אש"ף — בשעה שנציגיו גם אם הבלי מוצהרים — אבל מוכרים עליידי השב"כ — מתקבלים כלורדים אצל יצחק שמיר ויצחק רבין.

מדינת בונות

שמיר צהל השבוע כנביא בעירי ירד-שלים: למחרת החלטות ה"פתח", וב"עיקבות ה"ביקורת" האמריקאית מיהר להצי-היר שמראש ידע שכך יהיה, ואין עם מי לדבר ב"פתח". ומכאן, שתוכנית הבחירות שלו עוד תצליח כג'ימיק".

אבל שימחתו, כמו זו של דן מרידור, היתה מוקדמת מדי. כי ארה"ב, אש"ף, ה"פתח" ייש-רו את השורה מהר מאוד, בפגישה קרובה בתוניסיה, ויתבעו משמיר "להמשיך בתהי-ליך" ולממש את הבטחתו לבחירות לפלסטי-נים. מחיר הכניעה לאש"ף.

ג'ורג' בורנ

ארה"ב חסייע לאש"ף

קום ותפסיק את מגע שמיר-רבני עם המ-זוהים כאנשי אש"ף. רק אז תוכל לתבוע מארה"ב והתפסיק את המו"מ עם ראשי אש"ף בתוניסיה.

אחרת התחנית שמשמיעות ישראל וא-רה"ב באונוי החיוביאללה למען מו"מ בענייני השבויים והחטופים יישמעו כשירי ילדים לעומת קולות הכניעה לאש"ף.